

מסורת הש"ס

(א) לקמן מט: (ב) ומפוטם פת. פ. ו' מ' מוס' לקמן מט: ד'ה משום: (ג) כמחוט נר. (ד) ונרעין כג. (ה) ז'ל ונדרה ואסרה. (ו) ש"ל (ז) ופ' ככות ענה של אמר. ערוך ערך גלפוקרא. (ח) ז'ל ככל ראש משערי. (ט) (לעיל לר: (י) ע"כ הוא מוס' גל: (יא) ערך הספ: (יב) גליון.

גליון הש"ס

ג' דקא מרחא קמי דיהומי. עין צ"ב ד' נב ע"כ מר"ה דטרחה:

הגרות הב"ח

(א) ג'ל ופולא באורדאי: (ב) חום ד'ה' לא ע"כ וכו' לרעין ולא מידר כ"ל ומימם והתם מתקן:

לעזי רש"י

ק"ט. ט. מעיל.

מוסף רש"י

משום חניא. שילמא האשמיס מן צעני הנסיס ויהי נשואם לן של מלגנה להפסיד כמותן (מחובות פד) שיהי עולמי לן עטיתין ולא יעננו הנסיס מלגנא לאשמיס (שם זד: ובע"ז לקמן פס:).

מוסף תוספות

א. אלמא אנוס לא מיענש כלל. רש"י. ב. ולכתוב על פסקיה היה שואל ואנא פסקיה אשבעי שכן היו גרילין לכתוב כראשון בכתוב גבי ר' אשמעלי קרא והתה. מוס' הש"ס. וכל פנקסו לכשיבנה ביהמ"ק אבאי קרבן שנתנו. וא"ל רב דפטור מקרבן אבל מ"מ עונש איכא. רש"י. ג. ומרשה איבעשה. דין. אבל בהא רב כהנא ורב אפי' שלא נתכונו לישבע רק לפי פירום פטורים שהיו פרום החכות מן האדם בשבועה פוט אנוס. וממנו שי למוד לנשבע שלא יאכל ככר זה אם אכל. ונאכל שאכל. שמתור לכתוב דאנוס היה, ומן האדם שבועה גמרי' ל"י. רש"י. ד. דבכ"ז לא בני אשבעי משום דבעי אנוקטי חפצא בדיה אע"ג דשבעה דאלמנה שבעה דרבנן היא. מוס' שבעות מה. ד"ה מ. א. (ו) לענין אפוכי שבועה דלא מצי לאפוכי בשבועה דאורייתא למאן דלית ליה דמר ב"ר אשי. מוס' הש"ס. דאי שבועה דרבנן היא מצי למימר השבוע וטול ואי דאורייתא לא מצי למימר לבעל השבוע והפטר כמו שאינו יכול לומר השבוע וטול. מוס' מחובות פת. ד"ה מיימי. ו. א. אשה ולא יאסר. מוס' הגל"ס.

פסקי ר"ד

שניהם פלוני הנקראת פלוני שם לא יכתבו אלא האחד הר"ל שבתו שמו ושמה כפי מה שהתקין ר"ג וכו'ן דרובא קרי לה מרי צריך לכתוב וכל מריס הנקראת שיה ולא יכתוב שיה הנקראת מריס וגם זה כך צריך לפרש כאשר פירשונו במשנתנו ולא שיכתבו בנט וכל שם שיש לה אלא שיכתבו שיה המותקן כן נראה פתרון שיה זה שאין צריך לכתוב בנט וכל שם הנכתב דאית ליה שיה הלשון לא מעלה ולא מוריד שם החזק בשני שמות או שבעיר א' קרוין לו שניהם או בשני עיירות ובמקום כתיבת הגט יודעים שהחזק

השולח פרק רביעי גיטין

לה.

עין משפט נר מצוה

כו א מיי פט"ו מהל' ארשת הל' טו טושי"ע ארש"י סי' לו עמי' כ: כו ב מיי פט"ו מהל' ארשת הל"א סמג עשין מח טושי"ע שם ספיף טו:

כח ג מיי פ"ח מהל' ארשת הל"א סמג לנחין פל עשין מח טושי"ע ארש"י סי' זג ספיף ה:

פסקי ר"ד (המשך)

בשניהם צריך לכתוב בפירוט פלוני הנקרא פלוני ואם כתב פלוני וכל שום והניכה דאית ליה ולא הזכיר השם השני בפירוט הגט פסול ולא הועיל לו זה הלשון כלום כי יכול הבעל לעצור כאשר פירשתי ואם לא החזיק אלא בשם אחד אע"פ שיוודע לאחר מכאן שהי' לו שם אחד ובגט לא כתבו אלא בשם האחד שידוע וגם לא כתבו בו וכל שום והניכה דאית ליה כשר כדאמר רב אשי. אי"כ נמצא שיה שאנו כותבין וכל שום והניכה דאית לי לא מעלה ולא מוריד אלא אם יודעים לו (או) שם אחר או כנוי צריך לכתוב בפירוט פלוני הנקרא פלוני ואם אינן יודעים לו והניכה דאית לי ולא גרסי' במתני' שם עירו ושם עיריה (א) אלא הרגל לכתובי' גם היה ועשתו הוא שלא היתה התקנה אלא לשמו כדמוכח בשמעתא: מתני' אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה נמנעו מלהשביעה התקין ר"ג שתהא נודרת ליתומים כל מה שירצה וגובה בחובתה ממן והעדים חותמין לו הגט מפני תיקון העולם ה"ל התקין פירוביכל מפני תיקון העולם ונמנעו מלהשביעה והיתה מפרדת כתובה רבן קשה להדריה כגון דבוק פירות שבעולם עלי אם נהניתי מכתובה וגובה בחובתה שם נתקבלה היתה נאסרת בפירות וקיימי עליה בכל יחל ולא חשידה לכבוד על נדרה: ממי איירא אלמנה כ"ע נמי דהא ק"ל הבא לפיכך מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה אלמנה איצטריכא ליה דסי' ב' בהבנה חניא אקילו בה רבנן קמ"ל: נמנעו מלהשביעה מ"ט אילמנא כדבר כהנא דאמר רב כהנא מעשה באדם אחד שהפקיד דבר זה אצל אלמנה בשני בצורת והניחנה בכד של קמח ואפאתו בפת ונתנתו לעני לימים בא בעל דינו ואמר לה תני לי דיני זה שהפקדתי אצלך אמרה לו יהנה סם המת לאחד מבניה אם נהנתי מדינך כלום פי' נשבעה באלה והזכירה בשם או א' מן הכניין אלא שקצר לשונו אינו יודע מימינו מוטעם עד שמת א' מבניה וכששמעו חכמים בדבר אמרו ומה הנשבע באמת כי הנשבע לשיקו עאי"ך מן משום הא מאי איירא אלמנה אפילו גירשה נמי אם גירשה בעלה ולא הספיק לפורעה עד שמת ובאה לבנות בחובתה מן

לא היו ימים מועטים. וא"ת ומאי עטמא איענש הא אמרין צפ"ג לשבועות (דף טו.) האדם בשבועה פרט לאנוס כדרז כהנא ורז אפי' דמר משבעה הכי אמר רב ומר משבעה הכי אמר רב וכי אמו לקמיה דרב ואמר כהן מייניהו אמר ליה אידך ואלא נשקרא אישבעי ואמר ליה את לך אנסך^א וליכא למימר ללא מנעט קרא התם אלא למפטור מקרבן אבל עונש איכא כדאשכחן צפ"ג דנדרים (דף טז.) גבי נשבע לנטול את המזוה דמיבעי לן מרי קראי חד למיפטריה מקרבן וחד למיפטריה מלאו (והכא ליתכא אלא חד קרא למיפטריה מקרבן) אבל עונש לשבועת שוא איכא^ב דהא לך אנסך משמע ולא נשבעת לשיקו ועוד צפ"ג דנדרים (דף טז.) מיייתי דרב כהנא ורז אפי' אשבעות שגגות דתינא בגמרלא כשם שנדרי שגגות מותרות קך שבועות שגגות מותרות ומפי' שבועות שגגות כהנא ורז אפי' דמשמע דמותרות ואפי' את המזוה דליכא עונש שבועת שוא דהתם מייבעי לן צ' קראי אחד למיפטור שוגג מקרבן ואחד למיפטור מויד ממלקות ושפטור שוגג לגמרי פטרו מעונש ומקרבן וה"ה גבי האדם בשבועה^ג פרט לאנוס דפטור לגמרי וי"ל דהכא גבי פקדון הוה לה להזכיר יותר לשמרו היטב והוה לה לאסוקי אדעתא שתבא ליד נשבעה דמוריא היתרא. ולכן נמנעו מלהשביעה שבעות

שבועה מרובה אלא בהדרה ללא חמיר כולי האי והשתא צומן הוה תקנו לקבל חרס צמקוס שבועה שלא יהא העונש גדול כל כך: **לא** שנו א"א בב"ה. פי' צקונטרס חלמירלא משום דהויא צנאקוטי חפלא דליכא עונש טפי והא דלחמי צהכות^ד (מחובות דף פח.) אי פסק הוה מיימי לה לדי שבועה דאורייתא לא כמו שפי' צקונט' (שם) דנפקא מינה צין דאורייתא לרדבנן לענין אנקוטי חפלא דאפי' שבועה דרבנן הויא צנאקוטי חפלא כפי' הקונט' צעמנו כחן^ה אלא כי' חללק עלי דאורייתא לרדבנן כמו שפירש ענרין^ו לשבועה דאורייתא הויא צנכזי נרות ועוד צריש שבועת הדיינים (שבועות דף פח.) מפרש חילוק צין דאורייתא לרדבנן^ז (ו) ובהיכא פירקא מפרש מאי (א) והתם לו מידר חילוק דכזוי ולנאקוטי חפלא):

ונודרת ואוסרת פירות שבעולם ע"הי שלא קיב"ה מכתובתה כו'. ל"ג כל פירות דלע"ה דנדר חילי אף על דבר שאינו יכול לקיים כדאמר צפרק שני דנדרים (דף טו.) גבי קונס עיני צנינה דפרין ואי לא ייבי שיעורא למילתיה מי שצקין ליה עד דעבר צאיסור ונודרת ואוסרת פירות שבעולם ע"הי שלא קיב"ה מכתובתה כו'.

היתומים אלמנה א"ר יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משיבעין אותה. אלמנה היינו טעמא דבהיחא הנאה דקטורא קמי יומי איתא לאורוי היתרא: אמר רב יהודה אמר רב ירמיה בר אבא רב ושמואל דאמרי תרייהו ל"י אלא בכ"ד אבל חוץ לכ"ד משיבעין אותה פי' שבועת היתומין היא המורה שהיא בהוכרת השם ובנקיטת חפץ אבל חוץ לכ"ד אינה בנקיטת חפץ ולא בהוכרת השם אלא באלה ובאור:

ג' משום חניא. שיהא מן האנשים צעני הנסיס לינשא להס: יהנה יועיל להמיתו: דאשכרשי לה מקוס דינר. נשמרה צו עיסה כעזי הדינר שאס לא היה הדינר היתה נותנת עוד עיסה בככר: ומאי מי שנשבע צאמה. שנשבע צאמה. דהא שוגגת היא ומפני שעונש שבועה מרובה נמנעו מלהשביעה: אפיא לאורוי היסירא. דכרז מועט וסבורה שאין פרעון לה שצכר טורחה נוטלתו: חוץ לצ"ד משיבעין אוסה. שבועת הדיינין^א של תורה היא ונקיט ס"ת צדיקה או תפילין ומשיבע לה צסס או צנינו כדאשכחן חאזרהס שיש נא ידך וגו' ואשבעין צה' (בראשית נד) ועונשה מרובה. וחוץ לצ"ד שבועה דרבנן צקללת ארור ולא נקטי מדי ואין עונשה כל כך: לא נגזרי כחובה. משום דנמנעו מלהשביעה ואס איתא ליבעה חוץ לצית דין ולגבייה כחובתה: וליאדרה. דמתני' נודרת ליתומים כל מה שירצו: קילי נדרי קליס היו נדרים צעייניהס לעבור עליהס הלכך לא סמכין אצדרה לאגבייה: צקופלס. הוואיל וקפלה ונשבעה הרי נשבעה: הוואיל: אין לה מוונת. מעתה דגליל דעתה דצעי לאינוכזי ואיחו לא אתני צדה אלא כל ימי מיגר ארמולותיך צניתי שהיא אלמנה בשביל כבודו: הפכו לנוכסי^ב ופולאו. הפכו כסאו וזקפוחה הפכו שתמקיס הקלה צכך. ס"ה הפכו לכורסייה תשפל וגלתו: כני פרי דייעס לי. כרז דלא מגזי כחובה וכשמואל להפסיד מוונת ע"כ: לא איפיק מחונשא. לא נולד מלצא לילי חולי: אדרה צצ"ד. כל מה שירצו יתומים: וליפול צאודני. חפץ אני שישמע הקול צצוני שהוגבה כחובה צנימי: דענין דאיעצדי צה מעשה. כשמואל רבי להוילא מלכך של תלמידי של רב כגון רב הונא וצית דינו שלא היו מגזין כחובות אלמנה: אצל גרושה משיבעין. ללא טרחה קמיהו ולא מוריס היתירא: וגרושה לא סגי צהדרה צממיה: והא שלמו חספ. האשה מצבל היתה והלכה היא ובעלה לאכך ישראל וגרשה סס ותצעתו כחובתה ועשו לה פסק דין על נכסיו צצצבל: דמתקרי איה מרי. קך היתה חניכתו: ונודרת ואופרט כל פירות שבעולם עלה. קו"ט: וממשלות. ספר משלי: ושמונס

משום חניא. שיהא מן האנשים צעני הנסיס לינשא להס: יהנה יועיל להמיתו: דאשכרשי לה מקוס דינר. נשמרה צו עיסה כעזי הדינר שאס לא היה הדינר היתה נותנת עוד עיסה בככר: ומאי מי שנשבע צאמה. שנשבע צאמה. דהא שוגגת היא ומפני שעונש שבועה מרובה נמנעו מלהשביעה: אפיא לאורוי היסירא. דכרז מועט וסבורה שאין פרעון לה שצכר טורחה נוטלתו: חוץ לצ"ד משיבעין אוסה. שבועת הדיינין^א של תורה היא ונקיט ס"ת צדיקה או תפילין ומשיבע לה צסס או צנינו כדאשכחן חאזרהס שיש נא ידך וגו' ואשבעין צה' (בראשית נד) ועונשה מרובה. וחוץ לצ"ד שבועה דרבנן צקללת ארור ולא נקטי מדי ואין עונשה כל כך: לא נגזרי כחובה. משום דנמנעו מלהשביעה ואס איתא ליבעה חוץ לצית דין ולגבייה כחובתה: וליאדרה. דמתני' נודרת ליתומים כל מה שירצו: קילי נדרי קליס היו נדרים צעייניהס לעבור עליהס הלכך לא סמכין אצדרה לאגבייה: צקופלס. הוואיל וקפלה ונשבעה הרי נשבעה: הוואיל: אין לה מוונת. מעתה דגליל דעתה דצעי לאינוכזי ואיחו לא אתני צדה אלא כל ימי מיגר ארמולותיך צניתי שהיא אלמנה בשביל כבודו: הפכו לנוכסי^ב ופולאו. הפכו כסאו וזקפוחה הפכו שתמקיס הקלה צכך. ס"ה הפכו לכורסייה תשפל וגלתו: כני פרי דייעס לי. כרז דלא מגזי כחובה וכשמואל להפסיד מוונת ע"כ: לא איפיק מחונשא. לא נולד מלצא לילי חולי: אדרה צצ"ד. כל מה שירצו יתומים: וליפול צאודני. חפץ אני שישמע הקול צצוני שהוגבה כחובה צנימי: דענין דאיעצדי צה מעשה. כשמואל רבי להוילא מלכך של תלמידי של רב כגון רב הונא וצית דינו שלא היו מגזין כחובות אלמנה: אצל גרושה משיבעין. ללא טרחה קמיהו ולא מוריס היתירא: וגרושה לא סגי צהדרה צממיה: והא שלמו חספ. האשה מצבל היתה והלכה היא ובעלה לאכך ישראל וגרשה סס ותצעתו כחובתה ועשו לה פסק דין על נכסיו צצצבל: דמתקרי איה מרי. קך היתה חניכתו: ונודרת ואופרט כל פירות שבעולם עלה. קו"ט: וממשלות. ספר משלי: ושמונס

ותרצוה ואפילו הכי לא איפרק מחולשא אמר ליה רב יהודה לרב ירמיה ביראה אדרה בב"ד ואשבעה חוץ לב"ד וליתי קלא וליפול^א באורני דבעינא כי הוכי דאעביד בה מעשה גופא אמר רבי יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משיבעין אותה וגרושה דאדרה לא והא שלחו מתם איך פלוניתא בת פלוני קבילת גיטא מן ידא דאהא בר הידיא דמתקרי איה מרי^ב ונודרת ואוסרת פירות שבעולם עלה דלא קבילת מכתובתה אלא^ג גלופקרא אחד וספר תהלים אחד וספר איוב וממשלות בלואים ושמונס

היתומים אלמנה א"ר יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משיבעין אותה. אלמנה היינו טעמא דבהיחא הנאה דקטורא קמי יומי איתא לאורוי היתרא: אמר רב יהודה אמר רב ירמיה בר אבא רב ושמואל דאמרי תרייהו ל"י אלא בכ"ד אבל חוץ לכ"ד משיבעין אותה פי' שבועת היתומין היא המורה שהיא בהוכרת השם ובנקיטת חפץ אבל חוץ לכ"ד אינה בנקיטת חפץ ולא בהוכרת השם אלא באלה ובאור: